

פרשת פקודי

וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה (לט, מג)

בילקוט שמעוני רמז תיח כתוב: "וירא משה את כל המלאכה והנה עשו אתה כאשר צוה ה' כן עשו ויברך אתם משה - מה היא הברכה שברכך?...רבי מאיר אומר, כך ברכך: ה' אלהי אבותכם יספ עליכם ככם אלף פעמים".

מדוע בחר משה דוקא בברכה זו בסיום מלאכת המשכן?

מבאר ה'פנים יפות': במדרש (ילקוט שמעוני רמז תכ) מבאר, שבסיום מלאכת המשכן עמדו כל בני ישראל בחצר המשכן, וכשראו את האש יורדת מן השמים ואוכלת על המזבח את חלבי הקרבנות, השתחוו והשתטחו על פניהם, ולמרות שכל גודלה של חצר המשכן היה חמישים על חמישים אמה, נעשה נס ולכל אחד מהם היה מקום ארבע אמות הדרוש לאדם ממוצע כדי להשתחוות בפשוט ידיים ורגלים.

ענה נחשב: לפי הכלל הידוע ש'גברא באמתא יתיב' - רחב ממצע של אדם הוא אמה, צריך לומר שכל אחד מבני ישראל היה צריך שטח של אמה על ארבע אמות כדי להשתחוות. אם נחלק את חצר המשכן [חמישים על חמישים אמה] לרצועות ברוב אמה ובאורך ארבעים ושמונה אמות, בכל אחת מהרצועות הללו יוכלו להשתטח שנים עשר איש [אמה על ארבע אמות לאיש] ובכולן יחד שש מאות איש [שתים עשרה כפול ארבעים ושמונה]. כיון שהשתמשנו רק ב-ארבעים ושמונה אמות מאורך חצר המשכן, נותרו לנו עוד שתי רצועות בנות אמה על חמישים אמות שלפי החשבון דלעיל יכלו להשתטח בהן עשרים וחמשה איש, ונמצא שבדרך הטבע לא היה מקום בחצר המשכן אלא ל- שש מאות עשרים וחמשה איש בלבד.

כיון שמניין בני ישראל באותו זמן היה כ-שש מאות ושלוש אלף איש (לעיל, לח, כו) ובצרוף עשרים ושנים אלף הלויים (במדבר ג, לט) - שש מאות עשרים וחמש אלף איש, נמצא שהיו בני ישראל זקוקים לשטח הגדול פי אלף משטח חצר המשכן, כדי שכל אחד מהם יוכל להשתחוות בפשוט ידיים ורגלים.

ומכיון שכבר היו פי אלף ממה שחצר המשכן יכולה להכיל, לכן, לא היתה ברכה מתאימה יותר לאותה שעה, אלא: 'ה' אלקי אבותכם יספ עליכם ככם עוד אלף פעמים'.

מקור: הרב שלמה לוונשטיין שליט"א